Burgemeester en Wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	I.C.M. van de Klundert	**Datum**	9 mei 2018
Doorkiesnummer	030 - 28 64115	**Ons kenmerk**	5271976/20180424
E-mail	i.van.de.klundert@utrecht.nl	**Onderwerp**	Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Utrechtse Energie
Bijlage(n)	3	**Beleidsveld**	Duurzaamheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen wij u het Duurzaamheidsverslag 2017 en de voortgangsrapportage Utrechtse Energie 2017 toe. Doel van het Duurzaamheidsverslag is om de ontwikkelingen m.b.t. duurzaamheid in de stad en in de eigen organisatie in beeld te brengen. Het jaarverslag Dierenwelzijn is als hoofdstuk in het Duurzaamheidsverslag opgenomen. Hiermee verbreden we het Duurzaamheidsverslag en ligt er een completer beeld van de duurzaamheid van de stad. In de voortgangsrapportage Utrechtse Energie ligt de focus op de vraag of doelgericht wordt gewerkt aan de energieagenda's en blikken we terug op wat goed en minder goed heeft gewerkt. In de bijlage vindt u, conform toezegging 16/T1152, een lijst met organisaties waar de gemeente in 2017 een subsidierelatie mee had.

Regierol programma Duurzaamheid
Het Duurzaamheidsverslag en de voortgangsrapportage bieden meer gedetailleerde informatie over duurzaamheid, zoals is verzocht door de raad. Vorig jaar is het programma Duurzaamheid onderdeel van een raadsaudit geweest (Motie 2017/84). In de motie werd onder andere gevraagd om de regierol van het Programma Duurzaamheid te verduidelijken en een verwijzing naar de verschillende rapportages op te nemen. In de bijgevoegde rapportages zijn relevante verwijzingen naar de programmaverantwoording en naar rapportages uit andere programma's opgenomen.

Voortgangsrapportage Utrechtse Energie
Conform de opzet voor de eerdere voortgangsrapportages hebben we een overzicht gemaakt van de werkzaamheden, resultaten en effecten van het energieprogramma over 2017. De focus hierbij ligt op de vraag of we doelgericht werken aan de energieagenda's zoals afgesproken.

De meest actuele cijfers van de stedelijke CO_2 emissie zijn van het jaar 2016. In de raadsbrief 'verschillen in stedelijke CO_2 emissie' (raadsbrief 1 november 2017; kenmerk 4899442) is

aangekondigd de tot nu toe gehanteerde emissiefactoren tegen het licht te houden. Daarom is in tegenstelling tot voorgaande jaren gerekend met landelijke emissiefactoren zoals die jaarlijks worden gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De stedelijke CO_2 emissies in de voortgangsrapportage en duurzaamheidsverslag zijn vanaf 2010 opnieuw berekend. In 2016 was de daling van de stedelijke CO_2 emissie ten opzichte van 2010 6%. Omdat het inwoneraantal is toegenomen is de CO_2 emissie per inwoner met 15% gedaald ten opzichte van 2010. Tot slot zien we een afname van het energieverbruik in de stad ten opzichte van 2010 van 8%.

Op dit moment zijn geen recente cijfers beschikbaar van de aantallen geïnstalleerde zonnepanelen in de stad. Vanwege veranderde privacywetgeving mogen de netwerkbedrijven deze cijfers alleen nog aan het CBS beschikbaar stellen. Voorheen mochten zij deze cijfers ook rechtstreeks aan gemeenten verstrekken. In opdracht van een aantal gemeenten verwerkt het CBS deze cijfers zodat deze op lokaal niveau beschikbaar kunnen worden gesteld in de loop van 2018. Bij de programmaverantwoording in 2019 kunnen we (ook met terugwerkende kracht over 2016) rapporteren over deze gegevens.

Terugblik/vooruitblik aardgasvrije wijken en warmtevisie

Utrecht tekende op 8 maart 2017 de Green Deal 'Aardgasvrije wijken', waarin staat hoe gemeenten stap voor stap werken aan aardgasvrije wijken. Sindsdien is deze doelstelling in sneltreinvaart overgenomen door tientallen gemeenten en andere partijen in het land. In het Regeerakkoord (2017) is deze aanpak bevestigd en als concrete doelstelling vastgelegd.
Op 2 november 2017 stelde uw raad de Warmtevisie vast, waarmee we vastlegden dat nieuwbouwwoningen in principe niet meer op aardgas worden aangesloten. In de bestaande bouw zoeken we voor de vervanging van het gasnet zoveel mogelijk naar alternatieven voor de warmtevoorziening. Het streven is om uiteindelijk tot een volledig duurzame (lage temperatuur) warmtevoorziening te komen.
Door onderzoeken en proefboringen naar aardwarmte zoeken we naar duurzame alternatieven voor de huidige gasbronnen en zetten we stappen in het traject naar de verduurzaming van het warmtenet. Ook in de Merwedekanaalzone en Beurskwartier is onze inzet gericht op een volledig gasvrije en energieneutrale gebiedsontwikkeling.
Met Eneco zijn concrete afspraken gemaakt over inzet en monitoring van de biowarmtecentrale.

Bij de behandeling van de warmtevisie in uw raad zijn een aantal moties aangenomen (2017/M173 ‘de keuzevrijheid van Utrechters zoveel mogelijk te waarborgen en monopolievorming te voorkomen’ en 2017/M174 ‘indien mogelijk en zinvol ook bij bestaande bouw de aanleg of vervanging van warmtenetten te tenderen’). Deze moties zijn de aanleiding geweest om, onder andere, bij de Merwedekanaalzone en Beurskwartier te zoeken naar een verbreding van de aanbieders van warmte en een differentiatie in de contracten. Bij de Merwedekanaalzone is een eerste uitvraag aan de markt gedaan naar duurzame energieconcepten voor de ontwikkeling van dit gebied. Vanaf 2018 gaan we maatschappelijke kosten en baten inzichtelijk maken en meenemen in de keuze van alternatieven voor bestaande wijken. We onderzoeken mogelijkheden om te tenderen voor een alternatieve energievoorziening zodat het meest duurzame concept voor de energievoorziening wordt gevonden voor de specifieke locatie. De betaalbaarheid van de energievoorziening voor de (toekomstige) bewoners is daarbij essentieel onderdeel van de afweging (2017/M175).

Burgemeester en Wethouders

Datum 9 mei 2018
Ons kenmerk 5271976/20180424

Landelijke afspraken/energie- en klimaatakkoord

Afgelopen jaar is de energietransitie in Nederland in een versnelling geraakt. In het regeerakkoord is afgesproken dat onze energievoorziening in 2050 fossielarm is. Dit betekent dat we moeten nadenken over nieuwe manieren van verwarmen, douchen en koken zonder aardgas. In het interbestuurlijk programma (IBP) dat op 14 februari 2018 werd gesloten tussen rijk en decentrale overheden is vastgelegd dat gemeenten een regierol krijgen bij het aardgasvrij maken van wijken. Dit betekent, onder andere, dat voor 2021 gemeenten een planning moeten hebben, waarin staat wanneer de wijken in de stad van het aardgas gaan. In het nieuwe Klimaat en Energieakkoord wordt nu onderhandeld tussen alle betrokken maatschappelijk partijen over welke kaders daarvoor binnen wet- en regelgeving moeten worden aangepast en hoe we deze transitie gaan financieren en zorgen voor een eerlijke verdeling van de lasten. Voor de korte termijn (start in 2018) zet het rijk in op proeftuinen met bijbehorende investeringsgelden om tot een versnelling en opschaling van de energietransitie te komen. De gemeente en haar partners van de regietafel verkennen nu de kansen voor het indienen van een aanvraag bij deze proeftuinen om de koploperspositie te verzilveren.

Op 16 maart j.l. ondertekende de gemeente Utrecht samen met regiogemeenten en Stedin het ‘Convenant aardgasvrije nieuwbouw‘ (raadsbrief 16 maart 2018 kenmerk 5180761/20180301). Daarin is afgesproken om samen met Stedin te kijken naar nieuwbouwprojecten in Utrecht die nu nog op aardgas willen aansluiten. Met een inkeerregeling willen Stedin en gemeente kijken of er alternatieve mogelijkheden zijn voor verwarmen van deze nieuwe woningen. Vanaf 1 juli 2018 is er geen wettelijke aansluitplicht meer voor de netbeheerders om woningen aan te sluiten op aardgas.

Duurzaamheidsverslag 2017

Het Duurzaamheidsverslag 2017 is uitgebreid met nieuwe informatie over bijvoorbeeld dierenwelzijn. Gegevens uit het jaarverslag Dierenwelzijn uit voorgaande jaren staan in dit Duurzaamheidsverslag. Veel van die gegevens zijn nu op jaarbasis vermeld in plaats van op maandbasis. Specifieke opsommingen uit voorgaande jaren zijn ingedikt of niet opgenomen. Het gaat dan onder meer over soortenlijsten.
U bent recentelijk geïnformeerd over de aanpak voor circulaire economie (Raadsbrief circulaire economie van 15 december 2017; kenmerk 4438907/1704261653HM) en maatschappelijk verantwoord inkopen (Raadsbrief Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 30 maart 2018; kenmerk 5181812/20180313/EvdW). Beschikbare gegevens op deze beleidsvelden zijn in dit jaarverslag opgenomen.
Daarnaast zijn, zoals in 2017 door u is verzocht, gegevens over minder vlees eten toegevoegd (bron inwonersenquête).
Naar aanleiding van het burgerinitiatief ‘Elke dag een Nacht van de Nacht’ is de aanpak van lichtvervuiling in de stad onderdeel van het Duurzaamheidsverslag geworden. Ook meldingen over geur, geluidsoverlast en houtstook zijn in dit verslag opgenomen.
Tot slot is het totale energieverbruik van de gemeentelijke organisatie in het duurzaamheidsverslag opgenomen.

Afstemming tussen rapportages

De dataverzameling voor het duurzaamheidsverslag, de voortgangsrapportage Utrechtse Energie en de gegevens over dierenwelzijn zijn afgestemd met elkaar. Ook is in de rapportage gekeken naar de

Burgemeester en Wethouders

Datum 9 mei 2018
Ons kenmerk 5271976/20180424

Global Goals monitor die op dit moment in ontwikkeling is. De Global Goals zijn internationaal vastgestelde brede duurzaamheidsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's). Waar relevant zijn de Global Goals aangegeven in het Duurzaamheidsverslag.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,